

Anteckningar - Nätverksträff för speciallärare i matematik 19 oktober 2019.

Dagen inleddes med en förmiddagsfika på Rasken där vi möttes upp och startade dagen.

Efter det gick vi vidare till IKEA-salen där Barbro Bruce, docent och biträdande professor från Kristianstad högskola som föreläste kring ”att vara speciallärare”.

Barbro pratade om problemet med att man som speciallärare och specialpedagog kanske hamnar i ett ständigt testande, och problematiken med det. ”Du går ju inte ner i vikt för att du väger dig hela tiden” – Här jämförde hon med att ständigt testa eleverna, istället för att arbeta med åtgärder. Hon pratade om att det specialpedagogiska uppdraget är ett demokratiuppdrag och ett ständigt pågående värdegrundsarbete där man stöder, ger hopp, anpassa och erbjuda möjligheter för att kunna möjliggöra självständighet.

Barbro använder ”**förebildlighet**” som begrepp för att beskriva nerv och närvaro i samvaro, samspel och samtal. Ett annat begrepp som lyfts fram är ”**proaktiv pedagogik**” – ett ord för att förebygga misslyckanden. Det är även viktigt som speciallärare att förstå och förhålla sig till sårbarhet. Detta kan man testa genom att reflektera över hur det kan kännas och upplevas när man alltid får frågor som – vad menar du?, va sa du? jag förstår inte.. osv. Barbro pratar även om olika typer av språklig sårbarhet och tex hoppet mellan på lågstadiet ”**learning to read till reading to learn**”. Extra anpassningar och särskilt stöd – fundera på vem-vad-när-hur. Utmaningar driver utveckling. Att fundera på som speciallärare - barn vill om dom kan (Ross Greene).

Själva **grunden i det specialpedagogiska** uppdraget: ”*Bekräfta och utveckla det som finns fungerar och bär – inte bara det som fattas, fela och brister*”. Diagnoser är inte ett pedagogiskt redskap, de säger inget om pedagogik och undervisning. De måste översättas och tolkas om till en undervisningssituation. Ord in och handling ut - Vikten av att samverka för att möjliggöra, ge hopp och chans att lyckas.

Att fundera på metakognition kring lärande. När lär jag mig, hur lär jag mig. Vilka kontexter erbjuds för lärande?. UDL – universal Design for Learning – att matcha många olika sätt att ta in information, multimodalitet.

DLD – developmental language disorder, det senaste begreppet för språkliga svårigheter (finns ett föredrag av Dorothy Bishop om det: <https://www.youtube.com/watch?v=OZ1dHS1X8jg>) .

Efter lunch hade vi en föreläsning kring exekutiva funktioner av specialpedagog Bea Stöckemann (PPT finns på nätverkets hemsida). Vi diskuterade hur vi behöver tänka kring detta i matematikundervisningen. Det viktigaste som vi kom fram till är, att se till den enskilda individen. I diskussionerna satte vi fokus på HUR:et, hur vi kan arbeta i (special)undervisningen på ett så bra sätt som möjligt för att optimera lärandet för elever med nedsatt exekutiv funktion.

Hur påverkar motivationsstyrningen i matematik?

- Att veta vad som kommer – förutsägbarhet motiverar, ett steg i taget.
- Att eleverna vet hur, vad och varför och hur länge! Det kan motivera.
- Matteboken är laddad – lägga undan den och jobba med samma saker men på ett annat sätt, tom kanske på ett randat papper.

- Kravet på arbetsminnet, att man ser till att det inte blir överbelastat det motiverar att man känner att man kan hantera det
- Självkänslan är starkt kopplad till motivationen, kan man lyckas blir man motiverad.

Det som är extra svårt när man har EF nedsättning:

- Syntetisera
- Samarbeta, bedöma
- Jobba med längre projekt
- Välja själv
- Prioritera
- Sätts igång, hålla ut.

Hur kan man avlasta EF och minska stress i matematikundervisningen?

- Skriva upp hur lektionen ska vara på tavlan, och att eleverna vet att det alltid är så.
- Samma typ av upplägg och samma typ av uppgifter – rutiner
- Information i pappersform (ofta svårt med digital information).
- Individuellt planeringsschema (veckoplanering, månadsplanering)
- Stressreducerande redskap
- Fysisk miljö, väggar, färger, belysning, ljud.
- Förändra prov-situationen, sitta i liten grupp exempelvis, läsa igenom proven och vara med lärarna i provkonstruktionen (kolla mycket text, störande bilder etc.). Klippa sönder provet och dela upp och klistra upp så att det blir en uppgift i taget.
- Inget spring under lektionen, alla sitter kvar i klassrummet även vid test.
- Översätta matteprov till modersmålet.
- Bildstöd – visuellt stöd för överblick av lektion/ämne/projekt
- Yttre strukturen behöver vara tydlig, vilken lärare, vilken sal, vilken uppgift.
- Checklistor
- Tillgång till lektionsmaterial
- Fokus på studieteknik för bearbetning av litteratur – hur hitta det centrala
- Mer skolarbete i skolan och mindre hemma
- Hitta rätt nivå i inläring och lagom stora krav för EF– skapar mognare strukturer i hjärnan
- Pauser
- Först stödperson + anpassad struktur och gör det tillsammans! Sedan anpassad struktur + gör det själv.
- Minska valmöjligheterna

Utvärderingen visade att alla var nöjda med innehållet under dagen, båda föreläsningarna var uppskattade. Man önskar mer tid för diskussioner, och det kommer vi att fokusera på vid vårens träff då vi kommer att ha ”speed-dating” med ett specifikt tema.

TACK FÖR DITT DELTAGANDE i höstens nätverksträff och varmt välkommen till våren! Om DU känner att du har något att bidra med till nätverket, tveka inte att höra av dig till mig!

Med vänlig hälsning Helena Roos, Helena.roos@lnu.se